Centralstyrelsens svar på motionerna

Dags utarbeta nytt lönepolitiskt program Interkollegialt stöd utreds

Centralstyrelsen tillstyrker yrkandet från Malmö läkareförening att ett nytt lönepolitiskt program utarbetas. Förslaget att inrätta ett intekollegialt nätverk för stöd åt kolleger har redan börjat utredas inom förbundet. Det framgår av centralstyrelsens svar på motionerna till årets fullmäktigemöte.

I tre motioner till årets fullmäktigemöte, från Västmanland och Malmö samt en gemensam från Bohuslän, Göteborg, Malmö, Östergötland och Älvsborgs norra läkareförening, ställs krav på ändrad förbundsstruktur.

I sitt svar på de tre motionerna hänvisar centralstyrelsen (CS) till den utredning man nu tillsatt (se sid 2108). Centralstyrelsen skriver i sitt motionssvar att det är viktigt att eventuella större organisationsförändringar i förbundet sker i största möjliga enhet.

Centralstyrelsen anser att motionärernas synpunkter ska överlämnas till utredningen för beaktande i det fortsatta arbetet.

Samma rätt för alla

Hampus Eklöf kräver i en motion att chefsläkare och chefsöverläkare inte ska kunna väljas till centralstyrelsen.

Centralstyrelsen anser i sitt svar på motionen att förslaget inte är förenligt med normal föreningsdemokrati som kräver att alla föreningsmedlemmar har samma rätt att kunna komma ifråga för styrelseuppdrag. Centralstyrelsen finner det också värdefullt att bevara principen om alla läkarkategoriers medverkan i föreningsarbetet och en sammanhållen organisation för den medicinska professionen.

I många frågor menar centralstyrelsen att det vore till betydande nackdel om chefernas kapacitet inte togs till vara. Centralstyrelsen föreslår därför att motionen avslås.

Gästrike-Hälsinge läkareförening föreslår i en motion att valberedningen ska lägga särskild vikt vid förnyelse på fackliga poster.

Enligt stadgarna måste en ledamot i centralstyrelsen förklaras valbar av fullmäktige efter tre eller flera mandatperioder. Valberedningen ska enligt stadgarna i sina förslag eftersträva allsidigast möjliga sammansättning av förbundets förtroendemannaorgan. Centralstyrelsen anser att detta innebär att man ska sträva efter kontinuitet och förnyelse. Därför anser centralstyrelsen inte att det behövs några ytterligare anvisningar till valberedningen och föreslår att motionen avslås.

Offensiv strategi

Malmö läkareförening föreslår i en motion att förbundet utarbetar en offensiv långsiktig lönepolitisk strategi.

I sitt svar på motionen hänvisar centralstyrelsen till den långsiktiga lönepolitik »Lönepolitiska riktlinjer för Sveriges läkarförbund» som fastställdes 1985. Den berörde främst kriterier för lönejämförelser samt hur lönesystemet borde utvecklas. Genom att det individuella och differentierade lönesystemet har införts har riktlinjerna i den delen till största delen genomförts.

Däremot kvarstår den grundläggande lönepolitiska målsättningen att uppnå förbättrad köpkraft för medlemmarna. Förbundet har dessutom som målsättning att eliminera osakliga löneskillnader mellan kvinnliga och manliga läkare.

Centralstyrelsen delar Malmö läkareförenings uppfattning att det finns anledning att se över det lönepolitiska programmet och att ett nytt strategiskt sådant program bör utarbetas. Centralstyrelsen tillstyrker därför motionen i den delen.

Delaktiga i processen

Malmö läkareförening yrkar också i motionen att bud i avtalsrörelsen som ligger klart utanför de lönestrategiskt fastställda ramarna måste förankras i lokalföreningarna. Centralstyrelsen är positiv till grundtanken att lokalföreningarna så långt möjligt ska vara delaktiga i processen.

Men centralstyrelsen menar att det handlar om att ge lokalföreningarna fullödig information samt göra det möjligt att föra en dialog mellan centrala förtroendemän och lokalföreningarnas företrädare. Däremot anser centralstyrelsen inte att det ska skapas några nya formella regelsystem. De demokratiskt valda förtroendemännen måste ha mandat att hantera de snabba förhandlingslägen som ofta uppkommer i avtalsrörelsernas slutskede.

Det finns möjlighet för centralstyrelsen att inkalla extra fullmäktigemöte och så har också skett vid ett par tillfällen. Men centralstyrelsen anser att en ordning som tvingar centralstyrelsen till detta kommer att påverka förhandlingsprocessen och vara till skada för resultatet. Därför föreslår centralstyrelsen att motionen avslås i denna del.

Kalmar läns läkarförening tar också upp frågan om lönestrategi i en motion och begär att förbundet tillsätter en utredning om de senaste fyra avtalsrörelserna.

I sitt svar lämnar centralstyrelsen en allmän redogörelse för hur avtalsrörelserna brukar genomföras och vad som påverkar olika skeenden. Centralstyrelsen påtalar också att man mycket noggrant utvärderat de avtalsrörelser som lett till konflikt eller på annat sätt varit av särskilt komplicerad natur. Syftet med utvärderingarna är att finna eventuella brister i agerandet och att dra slutsatser inför kommande avtalsrörelser. Slutsatserna av sådana utvärderingar brukar presenteras och diskuteras vid representantskapsmöten.

Även efter 1995 års avtalsrörelse tillsattes en särskild arbetsgrupp som för närvarande genomför en utvärdering. Några ytterligare utvärderingar så som motionären föreslår anser centralstyrelsen inte vara motiverade och föreslår att motionen ska avslås och att de ställda frågorna ska anses besvarade.

Restriktiv inställning

Jönköpings läns läkarförening vill i en motion att förbundet analyserar rättsläget kring vikariat och att förbundet anpassar sin policy så att det blir lättare att pröva på olika ämnen.

I sitt svar på motionen redogör centralstyrelsen för rättsläget vad gäller vikariat. Enligt avtalet är provanställning en tidsbegränsad anställning som inte automatiskt leder till en tillsvidareanställning. Möjligheten att få fortsatt anställning är helt upp till arbetsgivarens godtycke. Av den anledningen har centralstyrelsen varit återhållsam med rekommendationer om provanställning.

Den nu pågående arbetsrättskommissionen diskuterar bl a möjligheterna till provanställningar. Centralstyrelsen föreslår att kravet på analys av rättsläget skall anses besvarat med hänvisning till motionssvaret. I övrigt föreslår centralstyrelsen att motionen avslås.

Medicine studerande förbund yrkar i en motion att förbundet ska verka för att den generella dispensen för läkarstuderande att arbeta som läkare återinförs.

Centralstyrelsen tolkar motionen som en kritik mot handläggningsförfarandet och menar därför att ansträngningarna bör inriktas på att få detta smidigare. Centralstyrelsen har haft kontakt med Socialstyrelsen om detta inför sommaren. Med detta föreslår centralstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Kollegialt stöd utreds

Distriktsläkarföreningen och Sveriges kvinnliga läkares förening har var för sig motionerat om att förbundet borde införa ett system med interkollegialt stöd enligt dansk modell.

I sitt svar omtalar centralstyrelsen att lokalföreningarnas förtroendeläkare fyller en del av de funktioner som finns i den danska modellen. Andra funktioner ombesörjs av lokalföreningarna inom ramen för den normala fackliga verksamheten och när det gäller anmälningsärenden finns också utbyggt stöd. Det som saknas i Sverige är den danska konsulentgruppen.

Förbundet har redan börjat en utredning som ska överväga en organisation med den danska modellen som förebild. Utredningen ska ske i samråd med bl a lokalföreningarnas förtroendeläkare. Centralstyrelsen föreslår att fullmäktige bifaller motionerna vad gäller interkollegialt stöd.

Distriktsläkarföreningen har i sin motion också tagit upp frågan om möjligheterna till ökat sekretesskydd för journaler rörande läkare. Centralstyrelsen bedömer det som omöjligt att med stöd av rättsregler skapa någon särställning för dessa journaler. Däremot är det, som man framhåller i förbundets Datapolitiska program, möjligt att med användning av teknik se till att tillgången till journaluppgifter begränsas. Centralstyrelsen föreslår att yrkandet om sekretessbeläggning avslås.

Skaraborgs läns läkarförening yrkar att förbundet bl a ska verka för att ansvarsärenden avidentifieras för att läkare inte ska ta skada av felaktiga utpekanden i media.

Centralstyrelsen gör bedömningen att det kraftigt skulle skada läkarkårens anseende om det kan uppfattas som att Läkarförbundet försöker tysta ner en allmän opinion och att därtill vilja begränsa den grundlagsskyddade tryckfriheten. Läkarkåren har allt att vinna på att bevara en öppenhet i attityden till granskning av sin yrkesetik, yrkesroll och yrkesskicklighet.

Men centralstyrelsen är medveten om att publicitet i anmälningsärenden kan skada den enskilde läkaren, men anser det därmed inte givet att hela yrkeskåren skadas.

I motionen föreslås också att förbundet tar kontakt med pressens ansvariga organ. Centralstyrelsen ser positivt på denna idé och vill därför ta initiativ till en diskussion med pressens opinionsnämnd.

Malmö läkareförening yrkar i en motion att en del av förbundets utbildningsbudget avsätts för lokala utbildningsinsatser.

Centralstyrelsen hänvisar till att det finns en budgetpost för specialkurser, som bl a används till kurser arrangerade av lokalföreningar. Centralstyrelsen finner det inte meningsfullt att fördela dessa pengar på lokalföreningarna utan föreslår att nuvarande ordning bibehålls.

Ska ytterligare pengar avsättas till lokal utbildning skulle medlemsavgiften behöva höjas. En sådan avgiftshöjning anser centralstyrelsen ska tas ut på den lokala medlemsavgiften. Med hänvisning till detta föreslår centralstyrelsen att motionen avslås.

Förhandlingsteknik

Hampus Eklöf yrkar i en motion att förbundet avsätter 2 000 kr per Sylfmedlem för lokal utbildning i förhandlingsteknik.

Centralstyrelsen framhåller i sitt svar att broschyren »Din lön», som bl a ger specialistkompetenta läkare råd inför en enskild förhandling, ska omarbetas så att även underläkarnas speciella frågor belyses.

Förbundet planerar också utbildning i förhandlingssystemet för företrädare för underläkarna. Denna centrala utbildning är tänkt att följas av lokala utbildningar i lokalföreningarnas regi riktade till berörda medlemsgrupper. Dessa åtgärder bedömer centralstyrelsen ryms inom budgeten och därför föreslår att motionen avslås.

Håkan Unnegård och Mogens Hey föreslår i en motion att förbundet ska låta utreda en sammanslagning av Distriktsläkarföreningen och Svensk förening för allmänmedicin.

Om Distriktsläkarföreningen och Svensk förening för allmänmedicin bör sammanslås eller inte är en fråga för de båda föreningarna. Först efter en eventuell sammanslagning eller nybildning kan det bli aktuellt att behandla frågan om denna kan bli delförening i förbundet. Centralstyrelsen anser det inte finns någon anledning för förbundet att göra den föreslagna utredningen och föreslår att motionen avslås.

Villkorslösa bidrag

Västmanlands läkarförening föreslår i en motion att förbundet ska betala kanslitjänster fullt ut utan att några villkor ställs på lokalföreningarna.

Centralstyrelsen framhåller i sitt svar att man anser det angeläget att föreningarna har någon form av kansliresurs som stöd i sitt arbete. Centralstyrelsen har fastställt principer för bidragen till lokalföreningarna, som innebär att förbundet betalar den största delen av personalkostnaderna, i många fall ca 90 procent av kostnaden. Centralstyrelsen anser att systemet fungerar bra och att det är rimligt och riktigt att göra en behovsprövning för att bevilja bidrag och föreslår därför att motionen avslås.

Datakommunikation möjlig

Malmö läkareförening vill att förbundet utarbetar en plan för datakommunikation mellan förbundet och delföreningarna.

Centralstyrelsen omtalar i sitt svar att ett PC-nätverk håller på att installeras på förbundskansliet. Uppbyggnaden av nätverket sker med målsättningen att delföreningarna i lämplig utsträckning ska få tillgång till informationen i förbundets datorer och kunna delta i olika former av informationsutbyte. Med detta föreslår centralstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

Malmö läkareförening yrkar i en motion att Läkartidningen ska innehålla särskilda sidor reserverade för bl a fackligt ideologiskt samtal och förbundsinformation.

Läkartidningen ser gärna att den ideologiska diskussionen förs inom dess ram. Spontana bidrag från förtroendevalda är dock inte särskilt frekventa, vilket redaktionen beklagar.

Läkartidningen är en inom förbundsorganisationen självständigt verkande tidning. Den av ägaren/centralstyrelsen utsedde ansvarige utgivaren (chefredaktören) har de befogenheter att avgöra vad som ska publiceras som tryckfrihetsförordningen anger. Formellt kan sålunda inte fullmäktige bestämma i vilken omfattning eller utformning ett visst material ska presenteras i Läkartidningen. Motionens synpunkter bör däremot finnas med vid de kontiunerliga diskussioner som förs inom redaktionen om utvecklingen av tidningens innehåll. Med detta föreslår centralstyrelsen att motionen ska anses besvarad.

I två motioner från Gästrike-Hälsinge läkareförening föreslås dels att förtroendevalda och tjänstemän ska vara rökfria, dels att förbundets kansli ska vara rökfritt.

Centralstyrelsen förutsätter att förbundets förtroendevalda och anställda, såväl i sina förbundsuppdrag som eljest, inser värdet av återhållsamhet med bruk av tobak. Rökning på arbetsplatsen är en arbetsmiljöfråga som i första hand ska hanteras av skyddskommittén inom förbundskansliet, vilken utformat regler och fortlöpande skärpt dem. Centralstyrelsen ser inget behov av att fullmäktige fattar särskilt beslut i dessa frågor och föreslår att motionen ska anses besvarad.

Kristina Johnson